

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
cu privire la constituționalitatea unor prevederi ale Hotărîrilor
Guvernului Republicii Moldova nr. 468 din 11 iulie 1994 și nr. 965
din 30 decembrie 1994 prin care au fost atribuite terenuri de
pământ mănăstirilor "Nașterea Maicii Domnului" din satul Curchi și
"Adormirea Maicii Domnului" din satul Tabăra raionul Orhei

Nr.11a din 30.09.96

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.65-66/21 din 10.10.1996

* * *

În numele Republicii Moldova
Curtea Constituțională în componența:
Pavel Barabalat - președinte
Nicolae Chiseev - judecător
Mihai Cotorobai - judecător
Gheorghe Susarenco - judecător-raportor
Ion Vasilati - judecător
cu participarea doamnei Ludmila Zadorojnîi - grefier, domnului Simion Certan, deputat în Parlamentul Republicii Moldova - autorul sesizării, în lipsa reprezentantului Guvernului care, înștiințat despre data, ora și locul respective, s-a prezentat în ședință fără a avea asupra sa împuternicirile de rigoare, conducându-se de articolul 135 alineatul (1) litera a) din Constituție, articolul 4 alineatul (1) litera a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională a examinat în ședință plenară deschisă dosarul privind controlul constituționalității prevederilor punctului 1 subpunctului 1) alineatul 9 din Hotărîrea Guvernului nr. 468 din 11 iulie 1994 "Cu privire la atribuirea terenurilor" prin care se acceptă propunerile comitetului executiv raional, coordonate cu Ministerul Agriculturii și Alimentației al RM și cu deținătorii de terenuri referitor la atribuirea a 5,8 hectare de teren arabil mănăstirii din satul Curchi și a 5 hectare de teren (3,7 hectare de teren arabil și 1,3 hectare viță-de-vie) - mănăstirii din satul Tabăra pentru organizarea gospodăriei auxiliare, din fondul de rezervă al primăriei satului Vatici, raionul Orhei, și punctului 1 subpunctului 1) alineatul 2 din Hotărîrea Guvernului nr. 965 din 30 decembrie 1994 "Cu privire la atribuirea terenurilor în folosință" prin care se acceptă propunerile comitetului executiv raional, coordonate cu Ministerul Agriculturii și Alimentației și cu deținătorii de terenuri referitor la atribuirea în folosință a 39,63 hectare de teren din raionul Orhei, inclusiv 5 hectare de teren arabil din fondul de rezervă al primăriei satului Pohorniceni, 12,13 hectare de teren (0,61 hectare teren arabil, 1,55 hectare pășuni și 9,97 hectare alte terenuri) din fondul de rezervă al primăriei satului Vatici, și 22,5 hectare de teren din fondul forestier de stat al gospodăriei silvice Orhei - mănăstirii Nașterea Maicii Domnului din satul Curchi pentru organizarea gospodăriei auxiliare și amenajarea teritoriului.

Drept temei pentru examinarea dosarului, potrivit articolelor 24 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, a servit sesizarea domnului Simion Certan, deputat în Parlament, care solicită recunoașterea neconstituționalității stipulărilor menționate pe motivul că acestea contravin articolului 6 din Constituție, prin care se stabilește separarea puterilor de stat și articolului 102 alineatul (2) din Constituție, care stabilește că hotărîrile și dispozițiile Guvernului se emit prin organizarea executării legilor.

Examinînd sesizarea în cauză și analizînd materialele suplimentare solicitate Guvernului, Serviciului de stat pentru problemele cultelor, comitetului executiv raional Orhei, audiind argumentele expuse în ședința plenară,

Curtea Constituțională
a c o n s t a t a t:

La 11 iulie 1994 Guvernul a adoptat Hotărîrea nr. 468 "Cu privire la atribuirea terenurilor" în baza căreia au fost atribuite mănăstirii din satul Curchi 5,8 hectare de teren și mănăstirii din satul Tabăra 5 hectare de teren pentru organizarea gospodăriilor auxiliare din fondul de rezervă al primăriei satului Vatici, raionul Orhei.

La 30 decembrie 1994 Guvernul a adoptat Hotărîrea nr. 965 "Cu privire la atribuirea terenurilor în folosință" în baza căreia au fost atribuite în folosință mănăstirii din satul Curchi 39,63 hectare de terenuri pentru organizarea gospodăriei auxiliare și a inclusiv 5 hectare de teren din fondul de rezervă al primăriei satului Pohorniceni, 12,13 hectare de teren din fondul de rezervă al primăriei satului Vatici și 22,5 hectare de teren din fondul foresti silvice Orhei.

În sesizarea sa domnul Simion Certan, deputat în Parlament, susține că aceste hotărîri ale Guvernului contravin articolului 6 din Constituție, conform căruia "În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin conform prevederilor Constituției" și articolului 102, alineatul (2) din Constituție în baza căreia "Hotărîrile și dispozițiile se emit pentru organizarea executării legilor și se semnează de Prim-ministru".

Curtea Constituțională consideră că în procesul examinării acestui caz este necesar să se țină cont de dispozițiile articolelor 6 și 102 alineatul (2) din Constituție, prin care se stabilește că în Republica Moldova puterea legislativă, cea executivă și judecătorească sînt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin potrivit prevederilor Constituției, și că hotărîrile și dispozițiile Guvernului se emit prin organizarea executării legilor.

În baza articolului 60 din Constituție, Parlamentul este organul reprezentativ suprem al poporului Republicii Moldova și unica autoritate legislativă a statului.

Curtea Constituțională consideră că prin Constituție Parlamentului îi este consacrat primul loc în rîndul autorităților publice. Totodată, rolul Parlamentului de a fi autoritate legiuitoare a țării, vine să dea expresie funcției de legiferare, ceea ce denotă că nici o altă autoritate publică nu are dreptul de a reglementa, stabilind norme juridice primare, vreun domeniu al relațiilor sociale.

Pe de altă parte, în baza articolului 96, alineatul (1) din Constituție Guvernul asigură realizarea politicii interne și externe a statului și exercită conducerea generală a administrației publice.

De aici rezultă poziția Guvernului ca autoritate publică centrală cu competența materială generală a administrației publice. Ca autoritate a administrației publice, Guvernul are rolul de a asigura conducerea generală a acesteia.

Guvernul desfășoară, în virtutea acestui rol, o activitate exclusiv executivă, principalul său atribut fiind organizarea și asigurarea executării legilor.

Capitolul 2 din Codul funciar, adoptat prin Legea nr. 828-XII din 25 decembrie 1991 cu modificările și completările efectuate prin Legea nr. 369-XIII din 10 februarie 1995 stabilește competența Parlamentului, a Guvernului și a autorităților administrației în domeniul relațiilor funciare.

Curtea Constituțională consideră că, prin legile anunțate, Parlamentul a pus în seama Guvernului și autorităților publice locale adoptarea deciziilor referitor la repartizarea terenurilor atît în proprietate privată, cît și în folosință.

Analiza comparativă a textului Hotărîrii Guvernului nr. 965 din 30 decembrie 1994, prin care au fost atribuite 39,63 hectare de teren mănăstirii din satul Curchi, și a articolului 102 alineatul (2) din Constituție, conform căruia hotărîrile Guvernului se execută legilor, denotă că între aceste două acte normative nu există o discrepanță. În baza celor expuse, Curtea Constituțională consideră că Hotărîrea Guvernului nr. 965 din 30 decembrie 1994 "Cu terenurilor în folosință" este constituțională.

E de menționat faptul, că Hotărîrea Guvernului nr. 965 din 30

decembrie 1994 nu a fost publicată în Monitorul Oficial, însă aceasta nu este un argument pentru declararea neconstituționalității actului normativ nominalizat.

În temeiul articolului 31 alineatul (2) din Legea cu privire la Curtea Constituțională sînt supuse controlului constituționalității numai actele normative adoptate după intrarea în vigoare a Constituției (adoptată la 29 iulie 1994). În baza articolului 1 alineatul (2) titlul VII Dispoziții finale și tranzitorii din Constituție, Constituția Republicii Moldova, adoptată la 29 iulie 1994, a intrat în vigoare la 27 august 1994, iar conform articolului II alineatul (1) ale aceluiași Dispoziții finale și tranzitorii, legile și celelalte acte normative rămîn în vigoare în măsura în care nu contravin Constituției.

Dat fiind faptul că Hotărîrea Guvernului nr. 468 din 11 iulie 1994 cu privire la atribuirea terenurilor a fost adoptată pînă la intrarea în vigoare a Constituției, aceasta nu poate fi supusă controlului constituționalității. Curtea Constituțională consideră că, în baza articolului 60 litera c) din Codul Jurisdicției Constituționale procesul în partea referitoare la controlul constituționalității Hotărîrii Guvernului nr. 468 din 11 iulie 1994 necesită a fi sistat pe motivul că soluționarea sesizării în această parte nu ține de competența Curții Constituționale.

Avînd în vedere considerentele expuse și în temeiul articolului 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, articolul 60 litera c) din Codul Jurisdicției Constituționale,

Pentru motivele menționate,
Curtea Constituțională

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. Prevederile alineatului 2 subpunctul 1) punctul 1 din Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova din 30 decembrie 1994 "Cu privire la atribuirea terenurilor în folosință" sînt constituționale.

2. Sistează procesul jurisdicției constituționale în partea controlului constituționalității alineatului (9) subpunctului (1) punctului 1 din Hotărîrea Guvernului nr. 468 din 11 iulie 1994 "Cu privire la atribuirea terenurilor".

3. Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării, este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, și va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova în termen de 10 zile.

Președintele
Curții Constituționale

Pavel BARBALAT

Chișinău, 30 septembrie 1996.
Nr. 11a.